ДЕРРИГАЧА МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВІАШАГІКХЕТА!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союз Коммунистическа парте Нохч-Гіалгіай обкома, Нохч-Гіалгіай АССР Лаккехьарча Советах Министрий Советех орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

№ 6 (4174). ЕРА, 13 январь, 1966 шу. Мах 2 коп.

КПСС ОБКОМА ПЛЕНУМ

САМАРДИЙНАХЬА КПСС НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА АРГІАНАРА Х-гІа ПЛЕНУМ ХИЛАР.

ОРГАНИЗАЦИОННИ ДИШАГА ХЬЕЖАР ПЛЕНУМ.

БХЬУЛА БАЛХА ТІА ВОДАШ ХИЛАРЧА ДУВЗАДЕННА ПЛЕНУМ.

ПЛЕНУМО КПСС НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА ХЬАЛХАРЧА СЕКРЕТАРА А БЮРО ЧЛЕНА А ДЕКХАРЕХ МУКЪАВАЛИЙТАР НОВ Ф. Е. ТИТОВ.

ПЛЕНУМО КПСС НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА ХЬАЛХАРЧА СЕКРЕТАРАЛЛА ХЕРЖАР НОВ. С. С. АПРЯТКИН, КПСС ПУ ОБКОМА СЕКРЕТАРА ДЕКХАРЕХ ИЗ МУКЪА А ВОАЛИЙТАШ.

ПЛЕНУМА БАЛХАЦА ДАКЪА ЛАЬЦАР РСФСР-а ЙОЛЧА КПСС ЦК БЮРО ЧЛЕНА НОВ. В. А. КАРДОВА.

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ВОРХІЛАГІА СЕССИ

Самардийнахь Грозне, пионерий Дворене Нохч-Гіалгіай АССР Лаккехьарча Совета VII сесси хилар. Сессе дийцар ер лемаш:

1. 1966 шера Нохч-Гіалгіай АССР халкъа бохам дегІабара планах;
2. 1966 шера йолча Нохч-Гіалгіай АССР Паччахьалхен бюджетахи 1964 шерара Нохч-Гіалгіай АССР паччахьалхен бюджет кхоачашцарахи;
3. Нохч-Гіалгіай АССР Лаккехьарча суда членаш харжараш;
4. Нохч-Гіалгіай АССР Лаккехьарча Совета Президиума указаши соцмаши ГІоагІдарах.

1966 шера Нохч-Гіалгіай АССР халкъа бохам дегІабалабара планах доклад йир сессе Нохч-Гіалгіай АССР паччахьалхен плана председателла депутата Брыкина, 1966 шера йолча Нохч-Гіалгіай АССР паччахьалхен бюджетахи 1964 шерара паччахьалхен бюджет кхоачашцарахи — Нохч-Гіалгіай АССР финансий министра пор. Гуреева.

Ну шина а деннах — Нохч-Гіалгіай халкъа бохам дегІабара планах, 1966 шера йолча Нохч-Гіалгіай АССР паччахьалхен бюджетахи 1964 шерара Нохч-Гіалгіай АССР паччахьалхен бюджет кхоачашцарахи — лаьца седеллад йир Нохч-Гіалгіай АССР Лаккехьарча Совета бюджетий комиссе председателла депутата Осмаева.

Цул тІехьагІа 11 саго дакъа а лоацаш пренеш хилар.

Сессе ГІаийдар «1966 шера Нохч-ГІалгІай АССР халкъа бохам дегІабара планах», «1966 шера йолча Нохч-ГІалгІай АССР паччахьалхен бюджетах» дола законаш а, хІаьта иштта «1964 шерара Нохч-ГІалгІай АССР паччахьалхен план кхоачашцара хьакъехьара отчет» чІоагІъеш бола сонсм а.

Сессе ,чІоагІдир аллхаГІчен ворхІлагІчен сессешта юкъе Нохч-ГІалгІай АССР Лаккехьарча Совета Президиума тІаийдаь указаши соцмашца.

Лаккехьарча Совето тІаийдар Нохч-ГІалгІай АССР партийно-паччахьалхен хьалхьожама органаш хилар, ГІалгІай АССР лаккехьарча Совета ГІаийдар дола закон.

М. А. Дорохова КПСС обкома секретарь ше хиларах тарра беррига бола ГІалгІай парте обкоме бича КПСС Нохч-ГІалгІай обкома пленума бакъахьа хетарца дувзаденна, Нохч-ГІалгІай-Министрий Совето отгаДарах сессе мукъавалийтар пор. Дорохов Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Совета председателла заместителла декхарех.

Нохч-ГІалгІай АССР халкъа тІахьожама комитета председателла чІоагІвир сессе пор. Вахаев Р. В.

Сессе мукъавалийтар пор. Хасанов Х. Х. Нохч-ГІалгІай АССР Лаккехьарча суда члена декхарех.

Нохч-ГІалгІай АССР Лаккехьарча суда членалла хержар сессе Г. У. Валкашвеин З. З. Ибраимови.

Сессе балхаг йола отчет «Сердало» газета аргІанарча номер тІа хурьв.

Вай республика айгача промышленности оперативно-производственни планирование системаца юкъейхьачул тІехьагІа Грозненски швейно-трикотажни объединенне № 4 йола цех хиннай № 5 йола хІаманш тегача фабриках.

Сорочкашна майаца наьха хаьчеш тегаш я цех.

Къаьстта дика балха толамаш дьхьад ухх тІехьхьарча итт дийна.

Цунах ваьнна ГІалгІай АССР Лаккехьарча Совета VII сесси хилар. Сессе дийцар ер лемаш:

1. 1966 шера Нохч-ГІалгІай АССР халкъа бохам дегІабара планах;
2. 1966 шера йолча Нохч-ГІалгІай АССР Паччахьалхен бюджетахи 1964 шерара Нохч-ГІалгІай АССР паччахьалхен бюджет кхоачашцарахи — Нохч-ГІалгІай АССР финансий министра пор. Гуреева.

Ну шина а деннах — Нохч-ГІалгІай халкъа бохам дегІабара планах, 1966 шера йолча Нохч-ГІалгІай АССР паччахьалхен бюджетахи 1964 шерара Нохч-ГІалгІай АССР паччахьалхен бюджет кхоачашцарахи — лаьца седеллад йир Нохч-ГІалгІай АССР Лаккехьарча Совета бюджетий комиссе председателла депутата Осмаева.

Цул тІехьагІа 11 саго дакъа а лоацаш пренеш хилар.

Сессе ГІаийдар «1966 шера Нохч-ГІалгІай АССР халкъа бохам дегІабара планах», «1966 шера йолча Нохч-ГІалгІай АССР паччахьалхен бюджетах» дола законаш а, хІаьта иштта «1964 шерара Нохч-ГІалгІай АССР паччахьалхен план кхоачашцара хьакъехьара отчет» чІоагІъеш бола сонсм а.

Сессе ,чІоагІдир аллхаГІчен ворхІлагІчен сессешта юкъе Нохч-ГІалгІай АССР Лаккехьарча Совета Президиума тІаийдаь указаши соцмашца.

Лаккехьарча Совето тІаийдар Нохч-ГІалгІай АССР партийно-паччахьалхен хьалхьожама органаш хилар, ГІалгІай АССР лаккехьарча Совета ГІаийдар дола закон.

М. А. Дорохова КПСС обкома секретарь ше хиларах тарра беррига бола ГІалгІай парте обкоме бича КПСС Нохч-ГІалгІай обкома пленума бакъахьа хетарца дувзаденна, Нохч-ГІалгІай-Министрий Совето отгаДарах сессе мукъавалийтар пор. Дорохов Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Совета председателла заместителла декхарех.

Нохч-ГІалгІай АССР халкъа тІахьожама комитета председателла чІоагІвир сессе пор. Вахаев Р. В.

Сессе мукъавалийтар пор. Хасанов Х. Х. Нохч-ГІалгІай АССР Лаккехьарча суда члена декхарех.

Нохч-ГІалгІай АССР Лаккехьарча суда членалла хержар сессе Г. У. Валкашвеин З. З. Ибраимови.

Сессе балхаг йола отчет «Сердало» газета аргІанарча номер тІа хурьв.

ХЬАЛ А ЛАЦА ЙОАРЖА А Е ХАЛКЪА ИНИЦИАТИВА

Дідоладеннад кердча пятилетка хьалхара шу. Доккхий декхарашца укх шера советски халкъа хьалхашка а. 18 процент гарта дегІадоагІарда укх шера мехкийнна доаккхийна, дика лаккхургьа химически производство, духкагІа доаккхургьа парафин, алсамъяргьа машинашъеча предприятий продукци. Иштта дегІадоагІарда бітови надеш, бахача наха аша товараш, кхийола продукци арахецалга.

Экономика дегІайолаеча дикка дакъа лаца деашш ба колхозхойн совхозхой болхлоркн. Дикка хьунъкаде деза укх шера ялат, технически культураш, бакъа ламаш, сем, лебаде деза хьайбаш, лаккъе еза цар продуктивность, ханая хьалха кхоачашъе еза паччахьалхен заданеш.

Кердача шера республикана хьалхашка латта доккха декхарашца кхоачашдара аргІанбаьннаб Нохч-ГІалгІайчен къаьхьагамхой. Укх деношка гаьеташ ГІа кепа техадар пятилетка хьалхарча шера пачи ханая хьалха кхоачашъара «Сунженскийн» мехкдаьхьтаурьлене предприятий колективашца 1966 шера тІаийца социалистически декхараш.

Советски Союза коммунистически парте XXIII съезда а Сийлахь-Йоккха Октябрьски революце 50 шу дузвача денна а толамца мехкъалхара шоай торонашка хьажа а хьежа сунсенцашца лаьрхІад укх шера валовни продукци арахецара план 101 процент кхоачашъе а производства барам 1965 шерага нийсдича 8,7 процент лакхе а. Плацал соагІа итт озар тоннан мехкдаьхьтан цхьа миллион кубометр гази аккха лерхІ пар, ну лакъе ши озар тоннан мехкдаьхьтан біаь озар куб. метр гази КПСС XXIII съезд хьаелла ди — 29 мартІаькхачаьлера а йоаккхаш. Иштта лаьрхІадаьхьа ГІа дуруьн тохара шера ирзе 2 декабре кхоачашъе, Карабулацко-Ачалуькерча мехкдаьхьта доаллача районера мехкдаьхьта тохкама запасаш кхо миллион тоннагА дІаьхочаьчи кхо миллион тоннагА овсарле лаккъе а продукцеГа ДІадодар лохле а.

Москверечен Ленинградеречен промышленни предприятей инициативаца хьал а лоацаш сунженнаца дош денад утяжелителла регенераци арен ирзе ашъ шоалгІа найда оцарен чотах 5 озар тонн гематит кхоь, ДІакъаЙалача скважинашкара 50 тонн обсадни насосномпрессорни гІишъ хьа а яьха найда оца; скважинаш конструкции хувцара чотах 150 тонн металл кходе.

Шоашца лакхара социалистически декхарашъ ГІаийца а парте XXIII съезда сийца хьалхеГама ваьте этта а Іац сунженцаш, «Сунжаненфть» мехкдаьхьта управленне болхлоца, инженераца, техникаца, мастераца, ГІулаьхеРча наха ТІаЙхьх мехкдаьхьтахой, Нохч-ГІалгІайчен промышленноста, гІишлошъеча организацей, юрйбоХаьна, транспорта беррига хьалъеГамхой пятилетка хьалхарча шера план ханая хьалха кхоачашъара шераГІа социалистически яхь йоаржаьрн. Бруйгаьн заводашка, фабрикашка, промыслашка, транспортен гІишлошъечен организацешка, колхозашка, совхозашца сунженний кхайкарал дуцца а кердача шера дола декларации ГІаьшдІга ваІашера ТІехьхьаккха а деза. Яьха юкъе оза беза беррига болхлой, колхозхой, инженерно-техническе болхлой, юрта боахьма специалисташ. ХІара советски сеи гаьга декхар да парте XXIII съезда сийна а кердача пятилетка хьалхарча шера план кхоачашъра а яьрмажа яьха юкъе вахар.

Дика ДІадоладаьхьа керда шу Нохч-ГІалгІайчен дукхаьна «предприятей колективаша. ЧІоагІГа хьинар айІаденна къаьхьеГан ба КПСС XXIII съезда хьалхарча социалистически яхь йоаржаьрн — Грозненски кренкинг-завода болхлой специалисташ. Ударни хьисаде къаьхьг ну завода установкийн коллективаша, ХІара денна тІехьхьоачашъю йорнаш, аьдаьнеи совгІа мехкдаьхьта продукташ арахец.

Во баьл болх кердача шера Грозненча автогенно-карбидни заводо. Графикал хьалта йоагІа завода коллектив январски заданеш кхоачашъара.

Дика лел ГІулаьхгаш лукхкача колхозашкеи совхозашкеи а. БІаьстан балхашца дика кийчо еш а укх шера ДІаЙоо культураш хьукъкъара аьргІабаьннаб а ба, масала, Сунженски районера XX партсъезда шерачча йортбоХаьна артела колхозхой. Зябь аьхара план тІехьхьоачашъ цар, ціендеш ДІадувча кондицеГа кхоачадеш лаТ ГУ, дика тоаю техника.

ЦхьабаХаьхьа, массанаьхьа а дан ГІулаьхгаш ишта. Кіеанга ец кердача шера а шоай производственни заданеш доаРІа ца еш, ДІадаьхча шера ДІа ГІалаташ хІанз а деш йола предприятеш. Производственни заданеш кхоачашъц Грозненски литейно-механически завода колективе, бокъонца яьржаьр укъаза социалистически яхь, дерттІа хІаман хкомбац.

Кердача шера цхьаьнна а предприятеш хила йиш ец ГІеХьаьмсаш. Къаьстта теРкам тІаБалхйта беза хІара предприяте ритмични болх бергбола ГІулаьхх ВІашТІехьлаьккхара. ХІара предприяте коллектив дехкарийла я план кхоачашъара, продукце дикал лаХхьара, продукци арахецара ДІайоо бедал, металл, материаЛаш, электроэнерги кІезнІгьа наьхьаш лаХа. Из де деза керда техника, прогрессивни технологи производствана юкъеЙолаьлара наьхьаца.

Пятилетка хьалхара шу толамца чаьхдаккхара а парте XXIII съезда сийленца наьхьдахара а йоаленна ях беррига нах юкъе оаан хургьв. Из хьалха белам хьаллацар а боаржабер а да партийни организацей керттера декхар.

Сухэ-Баторе хьаьчай СССР партийно-правительственни делегаци

СУХЭ-БАТОР, 11 январь. (ТАСС-а СПЕЦ. КОРР.). Улан-Баторе йола КПСС ЦК Хьалхара секретарь Л. И. Брежнев парте латта СССР партийно-правительственни делегаци тиллин саррахьа ТІаьнна ДоттаГІаг долча Монголе лаьттан тІа ХІаьчай.

Наьшна ХІара советски доаЗон тІарча стаьнца делегацена наьхьбаьхьабар Монголыьн халкъеРволюционни парте ЦК Политбюро член, МНРП ЦК секретарь Д. Молоннаьнц, МНРП ЦК член, МНР Министрий Совета председателла заместитель Д. Гомбожав, халкъа Монголе хьиьбола кулладу деттелаш, хІаьта иштта МНР-ера СССР посол Л. Н. Соловьев а.

Город Сухэ-Баторе советски партийно-правительственни делегацена наьхьбаьхьа эоарш нах бар.

Латташ кІезнІга ха ваьнначуьга тІехьаГІа шиЙ новкъа ДІаХо ХІар поезд. ХьалхаШашкьа я Улан-Батор — Монгольски Халкъа Республика столица.

СССР Лакхехьарча Совета Президиумагареи СССР Министрий Советагареи

СССР Лакхехьарча Совета Президиумои СССР Министрий Советои ЧІоагІГа хала а хеташ хоам бу ГІерваьлла наччахьалхен деттелъ. Инде Республика премьер-министр Лал Бахадур Шастри 1966 шера 11 январе 1 сахьати 30 минутун ялъа город Ташкенте цІьхьха кхаьха хиларах.

Л. Б. Шастри ДІаваларах машарн прогресси ДІадоладаьхьа ГІоаттІен ларраГІен къовсаН ГІаьтабаьрех пал воанаш лисар индийски халкъ а дерриГа атаммаГа.

Индийски халкъа сийлахь-бокъкача лидераш Махатма Ганден Джаваьхарлал Нерун тешаме ГІонча а цар ГІулаьх ДІаХо кхуХьаьн а вар Л. Б. Шастри. Цун дерриГа ГІулаьхгаш, индийски халкъа деча ГІулаьхга. Инди товарцун къъман лоІам чІоагІбарен еча йоаьхонна хетаьв ну.

Советски Союза воккха доттаГІа вар Л. Б. Шастри. Іалаьмате доккха хаьХа лаьЙар по Советски Союзан Инденен юкъера доттаГІаГа а барттІаьнна ДІаХо деГІаьхкуьлара юкъе.

ШиЙ низ ца кхобеш ялорта паччахьалхен доаРХІамера хьаьхьаьхьаГІаьнна ТІаДоХийтаГІ, Л. Б. Шастре ГІулаьхгаш оттаьергІолен царна юкъе дикаЧа ДоаЛаЙой ГІулаьхгаш оттаьергІолен наьхьаш лаХар духьа. Из декхар кхоачашцара ТІаДерзадаь дар Ташкенте декларацие тІа ДІаЙаьбаь барт вІашТІехьа а боаЛаш чаккхаьнна дола Ташкенте вІашаГІкхетар хиннача хана цо хьийга кьа.

Из доккха во дарах чІоагІГа ГІаийГІа еш а ціенаена дег тІара хала а хеташ Инде правительствагА, индийски халкъара, вешначуьн дезалга ялдам беш а я СССР Лакхехьарча Совета Президиум, СССР Министрий Совет, дерриГа советски халкъ.

Укх ГІаийГІанерча лепошка советски халкъо Инде хьалхара дин ду шиЙ-цунца ціаккха а хуьца ца душ вежарий уйлаш а доттаГІаГІа а хургьвалорах.

СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТ.

ЦУН ,ТІЕХВОЗАЛЛЕГА ИНДЕ ПРЕЗИДЕНТАГА ДОКТОРГА САРВАПАЛЛИ РАДХАКРИШНАНГА ЦУН ТІЕХВОЗАЛЛЕГА ИНДЕ ПРЕМЬЕР-МИНИСТРА ДЕКХАРАШ КХОАЧАШДЕЧА Г-нага ГУЛЗАРИЛАЛ НАНДАГА

Советски халкъа боккха бохам бальккхар ГІорвальна воа Инде политически паччахьалхен деттелъ Премьер-Министр Лал Бахадур Шастри хаьмса кхаьхьара кхаьчаьна бІиІо.

Ший Дальхенна къаман мукъаве яккхар духьа къона волча хана ленз Махатма Ганден Джаваьхарлал Нерун кулгаЛца къовсам доаттаБаьб Л. Б. Шастре, Ший ДоІаме ялар ТІаьхьаЙкаьльчуьга тІехьаГІа дерриГа чинзин ялалора по шиЙ хьалхъ ДІаГІаьрра. ГІулаьхга, индийски паччахьалхе чІоагІбара. Паччахьалхенни политически деттелъ хиннача цун тІехьхьаьнна ДІка ГІулаьхгаш кхаьчьта ГІулаьхгаьлаьр Инде премьер-министра поста тІа из волаш.

Л. Б. Шастре доккха дакъа лаьЙар машарн ХІуьнна ХІалхьаьнта юкъера барт-цхьоаГІон чІоагІдара ГІулаьхга юкъе. Из керте латтача правительства ларраГІа а нийсса а ДІаХо хиннаР халкъаьнта юкъера доттаГІаг чІоагІдара тІаерзаьнь йола маЙарг беза арахьара политика. Духьхал из хоачашцаш хилийтара хетадь. Инденен Пакистанан юкъера ГІулаьхгаш лар тІа дазар дуьхьа цо хьийга конструктивни хьл. Л. Б. Шастре ціерзаьнь йолдь йолл Ташкентски декларации — Азе а дерригача дуненг тІа а машар чІоагІбара ГІулаьхга юкъе лаьца ГІалаьмате доккха дакъа.

Советски Союза воккха доттаГІа санна ціаккха а ниц па волийташ Л. Б. Шастри дагалоаттаьергІолен советски халкъо. Цо дуХха ХІара ДІаьхьа ГІулаьхгаш юкъера ДІаХо деГІаьхкуьлара.

Оаха Шутара дех дег тІара хала а хеташ оаха кодам беш хилар веначуьн дезалхошка ДІаХайтар.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Н. В. Подгорный.
СССР Министрий Совета Председатель А. Н. Косыгин.

ТАШКЕНТСКИ ДЕКЛАРАЦИ

Ташкенте вІашаГІкхийттача а Инденен Пакистанан юкъе латта ГІулаьхгаш дийнача а Инде Премьер-Министреи Пакистана Президентен ухханна ДІакъаЙкаьду шоай мехкашца юкъе вІашТІехьа долен машаререн ГІулаьхгаш юхаметтаоттаде а шоай халкъашца юкъе ДІа-юха дувнар кхетадоаи доттаГІаг ГІулаьхгаш хилийтарах ГІо де а чІоагІа лаьрхІа шоай хилар. Уж ГІулаьхгаш вІашТІехьхьоачашца ВІаьнна Пакистанен халкъий вахара хьал тоадара хилаьца ларгдоаи лаьрхІ цар.

I.

Инде Премьер-Министри Пакистана Президенти раьза худ Инденен Пакистанан юкъе ВІашаГІкхийттача Кьаьмий Органаш уставара хьежжа Инденен Пакистанан юкъе дикачА йоаЛаьхьа ГІулаьхгаш хилийтара шиина а оагІоно воах оагІонна духьала ергаьнь йола моллагІа а пропаганда могаерг на хиларен шин мехкашкъюкъе доттаГІаГІа ГІулаьхгаш ДІаГІаьхьаьрда ГІо деча пропаганДина новкъостаеЛ ДІергхилаьрен хьакъехьа.

V.

Инде Премьер-Министрен Пакистана Президентен барт вІашТІехьбаьннаб Пакистанера Инде лаьхехьарча комиссарн Индера Пакистанера ,лаьхехьарча комиссарн шоай посташ тІа юха тІабахийтарен шиина а мехка дипломатически миссей боварера ГІулаьхгаш юхаметтаоттадарен хьакъехьа. Шиина а правительства ухханнаьрбеш дипломатически ГІулаьхгаш хьакъехьа 1961 шера яь венски конвенци.

VI.

Инде Премьер-Министри Пакистана Президенти раьза хилар Инденен Пакистанан юкъера экономически торговни бувзамаш, коммуникацеш, культурен ГІулаьхгаш юхаметтадердоаГІа ГІулаьхгаьнна хьажа з. ХІаьта иштта хІанзалца Инденен Пакистанан юкъе хинна соглашенеш кхоачашъра де дезар де а.

VII.

Инде Премьер-Министрен Пакистана Президентен барт вІашТІехьбаьннаб тІем тІа ГІеи боалабаьрашца репатриаци е аьнна яа еача шоай Іаьдалаьнна шоаш указанеш цун хилара хьакъехьа.

VIII.

Инде Премьер-Министри Пакистана Президенти раьза хиннаб байда баХарийн уж дІаБахийтарен (кьаЙалГІара иммиграци) проблемашца дувзаденна дола дешаш оагІонна ДІаХо дувцархилара. Уж иштта раьза хилар баха наьх ДІа на АХийтара ота хьалаш шиина а оагІоно вІашТІехьдахара. ДІа-ца уж раьза хилар доь ГІаттарца дувзаденна воах оагІон кара йиса доаЛаьчи активаш кхаьрзаьна хьакъехьара доШ дувца.

IX.

Инде Премьер-Министрен Пакистана Президентен барт вІашТІехьбаьннаб ювхьарчал доаЛаш шиина а мехка доагІаш дола дешаш дувцар духьа правительствашта корте латтаьнна санна, иштта парел лоХехьара баРаш а оагІонаьнта юкъе ДІаХо вІашаГІбеттаБалара хьакъехьа. Шиина а оагІоно вІашаГІйохаьнна аргІанаьн ГІаьхьлар ДІаХо малагІа ГІулаьхгаш де дезаргІа дувцаш йола решенеш тІаьнара шоай правительствашца ДІа доклаДаш хьачтерГІолА юкъара индийско-пакистански органаш.

* * *

Инде Премьер-Министрен Пакистана Президентен ДІакхайкаду шаккхе а оагІУн раьза йола результаташца ухханнаьрбеш ер вІашаГІкхетар вІашТІехьдоаккхача конструктивни, доттаГІаг дола, бакъьхьара ГІулаьхгаш леладарех Советски Союза кулгаЛхошта, Советски правительствана, СССР Министрий Совета Председателла шийна а дагаьхьа чІоагІна раьза хиннен баркал ваЛаьш шоаш хилар. Иштта дег тІара баркал оаЛ цар Узбекистана правительственен доттаГІаг долча хьалхъан шоаш сел безамен камаьрнен хьошлал дьь тІаьнарах.

Укх Декларацена тешал отта вех цар СССР Министрий Совета Председатель.

Инде Премьер-Министр Лал Бахадур ШАСТРИ.
Пакистана Президент Мохаммед Айюб ХАН.

Свекла лелаеча хьалха латтарашта денна совгІаташ

1965 ШЕРА 31 ДЕКАБРЕРЧА УКАЗАЦА СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМО ШЕКАРА СВЕКЛАЙ ХЬУВКЪАМ ЛАКХБЕЧА, ИЗ КХЕЕЧЕИ КИЙЧЬЕЧИ ТОЛАМАШ ДАХАРАХ СССР ОРДЕНАШИ МЕДАЛАШИ ЕННАИ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР СВЕКЛА ЛЕЛАЕЧА ХЬАЛХА ЛАТТАРАШТА:

ЛЕНИНА ОРДЕН

Умалатова Задена — Урус-Мартана района Мичурина цІерахча совхоза звеньевайна.

Къахьегама ЦІечА Байрокка орден

Акбулатова Тоийтайна — Шаьла района «Южный» яхача совхоза звеньевайна.

Елиев Саьге Махьмада — Наьсарен района «Назрановский» совхоза бригадира.

Ибрагимов Айюпа Закречова — Гудермеса района «Кавказ» яхача колхоза председателла.

Ильин Михаил Ивановича — Шаьла района «Южный» яхача совхоза директора.

Хамзаева Бхокхийна — Урус-Мартана района «Техинский» совхоза звеньевайна.

«Знак почета» яха орден

Абдусаламов Іаддасалама Шаийпа — Грозненски района «Советская Россия» яхача колхоза председателла.

Барханоева Жабраила Лизайна — Наьсарен района «Назрановский» совхоза болхлочча.

Вранцева Валентина Степановнайна — Ачхой-Мартана района «Самашкинский» совхоза звеньевайна.

Мусаев Дауда — Урус-Мартана района Мичурина цІерахча совхоза отделене управлюшена.

Муслуев Муслий Сайдена — Шаьла района Ленина цІерахча колхоза председателла.

Соломатина Наталья Филипповнайна — Гудермеса района «Дружба» яхача совхоза звеньевайна.

«За трудовую доблесть» яха медаль

Булгучев Бекмарзий Ахьмада — МалгІабика района «Ингушский» совхоза болхлочоа.

Бычкин Борис Григорьевича — Гудермеса района юрта боахьма производственни управленне начальника.

Габисов Габиса Бисолтана — КПСС Урус-Мартана районна секретара.

Джумаидов Жунида Солтийна — Шаьла района «Джалка» яхача совхоза звеньевайна.

Зубайраева Абуязида Хутмата — Шаьла района «Джалка» яхача совхоза звеньевайна.

Мавшева Іаьлий Саьлата — Ачхой-Мартана района «Самашкинский» совхоза болхлочоа.

Радуева Майсита — Гудермеса района «Кавказ» яхача колхоза звеньевайна.

Сапгирева Махьмада Іаьлийна — Грозненски района «Советская Россия» яхача колхоза звеньевайна.

Усманов Махьмада — Шаьла районна «Шалинский» совхоза звеньевайна.

Чаьгов Османа Пашийна — Наьсарен района «Назрановский» совхоза звеньевайна.

«За трудовое отличие» яха медаль

Алеуштинов Увойса — Урус-Мартана района «Красноармейский» совхоза звеньевайна.

Амерсултанов Хатий Султана — Шаьла района «Шалинский» совхоза звеньевайна.

Амирханова Саьмаьна Сайпена — Шаьла района «Южный» яхача совхоза звеньевайна.

Барзуноева Аннайна — Урус-Мартана района «Горен» яхача совхоза звеньевайна.

Дениев Иде Дурбзена — Шаьла района «Джалка» яхача совхоза звеньевайна.

Льинов Макшарина Умалата — Наьсарен района юрта боахьма производственни управленне начальника.

Мегишева Розаьна — Шаьла районна Ленина цІерахча колхоза звеньевайна.

Ханиева Букийна — Шаьла районна Ленина цІерахча колхоза звеньевайна.

Хамхоева Товсолта Розайна — МалгІабика района «Ингушский» совхоза болхлочоа.

Шахмурзаева Куржана — Гудермеса района «40 лет Октября» яхача колхоза звеньевайна.

(ТАСС).

КОМСОМОЛА НИЗ— ПАРТИЙНИ КУЛГАЛАХ ЛАТТ

ВЛКСМ районни комитетет мотиргашларча юхььанларча комсомольски организацийн балха бокхха лоарХlам а бар, КПСС Наььарен райкома бюрос ший заседане дийцар «ВЛКСМ Наььарен райкома балха хьаькъехьара» лош, Хlаьта пчих боагIIаш бола соцам тlа а йийр. Къьастта теркам тlаболхйта дийцар юхььанларча партийни организацийн комсомола балха кулгал мишта ду. Партийни организацийн хlанз дуХхарlа терко е яьнчаг комсомольски организацийн балха.

Масала, хьаьдаргьа «Назрановский» совхоза комсомольски организацийн. Указза шоьштка гергара комсомолец ва. Царех ноькгlа бараша хьалтхе лелош производстве, хьинаре дакъа лоаш совхоза общественни вахарг.

Совхоза парткома (секретарь нов. Д. И. Мальсагов) комсомола комитета болх тlаберзабу совхоза комсомольнашкан кагирхоштен хьалхашка латта декхарш толамца хьоачандара. Коммунистически хьисапе кхьаьгарча шоьшкара хьокхамаш а гойташ, совхозни производство ерриг-гача участвашка балхан деш ба комсомольнаш. ПIадахча шера совхозе болх беш ер ворхI комсомольско-кагирхой звено. Цар тlулаьх деш 2696 гектар лаьтта дар. Районе массанена дика йовзаш я башха-дикаьа хьажжIаш дедарийн комсомольцийн Колоев Гирихана, Лукьянов Владимира, кхьбарийн шераш, Хlара гектара тlара 25—30 центнер фуьлькъха хьажжIаш чуийцар цар.

Пlадахча шера парткома заседанешка шозза лаьмIIаг комсомола комитета балха хьакъехьарча отчетгара. Цига чlогlа терко еш дийцар совхоза комсомольнаштен кагирхоштен хьалхашка латта декхарш, гучадакъар дуккха хьоачамбоацарш, цунах боагIIаш болх сецам тlаийцар, уж пIадахара де деха хьаьдга тlулаьхан белгал а дир.

Комсомольнашен кагирхошен шерра яьх йоаржаьлй коммунистически кхьаьгарча ударникийн бригадийн шераш хьар духьа. Хlанз тlехьа нт гергга йойн lаминга саги а совхозе ни сий дола лоацаьрца толамца лаьхбу шиий общеобразовательни культурнин боарам, царех дуккхабаргаьн деша баГIа сайрийнарча школашка, техникумашка, вузашка.

«Октября 40 шу» начаьа совхоза партийни комитето (секретарь нов. М. Б. Цуров) дакъ дика йIарг кхиий комсомольски организацийн балха-кагирхошца аьнар ха гIерт.

Цу тайпара, майрра ала йийр я, комсомола парТийни кулгалдаьлар хуьнгахь. Кагирхой хьалхехьара тlулаьхха шоьшта тlаЛатта бекхтохкам дика бовзаш ба юхььанларча партийни организацийн секретарш, цар заместителаш, партбюрой а парткомий а членаш. Кьоьна тlехье хьалхехьара лаькхе вай парте хьалхашка хьаьтIаг бекхамаш деи бекхтохкаьр ду дика кхета а деш, комсомольцашца лаьхха кхетам болаш, кхоачамбоацарашца шиий ханнаьхь гучадакъен уж йIадаьхха новкъостал деи ховрдолаш хьалхехьара денна терко ю юхььанларча партийни организацийна.

Партийни организацийна кает-каста могаду комсомольски организацийн. Цунах тlобранца комсомольски вахара эргара лоарХlамергIаьра тешаш дувшилга/Масала, комсомольский производствера тlулаьхашцен, комсомольцашца шоайг уставни декхарш кхоачашларцен дувзаденна дела дешаш. Юхььанларча партийни организацийн гIерт, комсомольскан организацийна хьалхашкара шоайг бекхтохкамаш йовзаш, массанашца а массадолча хlаманан а шоайгара хьокхаг гойташ, комсомолисти моралеи нравственнисетен принципашан лоращ комсомольцашкан хlилйта.

Белгалдаккха деза, массайдоча комсомольски организацийна тlулаьхан дика да лелийта.

№ 4 йолчу барахьан тегача фабрика филиала, «Жжаьвский» совхоза, кхийолча партийни организацийн секретаргца эсала лелдер комсомольски организацийна постан тедара тlулаьх, царна практически новкъостал а дац. Из бахьан долаш во леи уьхьаз комсомольски организацийн тlулаьхан. Хан-ханнаьхь собранеш шиъаз, вовсаш а гуздан. Цу комсомольски организацийн-гача комсомольцашца эсала болх ду сонца белгалдаьлаш уж комсомольски организацийн.

Лаьттавцарен хьайбашкарен продукци аьхкъа йолча паччахьалхен планаш хьалхашка латта социалистически декхарашн хоачашларца а, коммунизма материально-технически база хьалъяран херра саг хьалдехьаран парте хьалхашка оттаьл декхарш хоачашларца а аьхьашларча комсомольски организацийна тlоьлла районе кагирхой варкаргIаьлара доккхий декхарш да районин комсомольски организацийна хьалхашка латтаран.

Из тlулаьх тlеррах а деш, районе юхььанларча партийни организацийна комсомольски организацийн болх тlаберзабу боахамашта хьалхашка латта декхарш сийленца хоачашларца кагирхой лечкаш хьанарн аьйтара а, организаторски идеологически болх тоьбара а.

М. ОЗДОЕВ,
КПСС Наььарен райкома инструктор.

Делькъал тlехьаьгIа шин сахьат дальн ва я. Хlанз мара боях дIа ца болбийна санна Беррийна шоай из тlебхийта хьаькъегIаш. Ба Грозненски «Электроприбор» яхьна заводе штамповщикашца, прессовщикашца, сборщикашца, кхьболна болхлой. Пlадахча шера сентябрь беттa болх дIаболабийр цер керда продукци, шарикоен ручкаш эрахьцьера. Цар лийрхIар хоачашхилар ер шу долларуе деношка. Хьалхара продукци хlинаьжьна вай мехкарча дуккхача городешка дIаяьхьийтай.

Завода кергга поарХlаьна № 1 йолча цехе дIачуьйлуьча хьалхашка отта суг хоза да. МугIара латтача установкаш тlа болх беш боахкача болхлоша кийчьена продукцера хьожаш лаг юкъьера дегIаьра ушта сег. Из ва цехе начальник Майрет Из-ин Павлович. Мишла шун хьаькъегама толамаш аьнна дьйна хаттара мел а луш, цо вьлер: «Карагlийийна дикадерш дуккх да, цхьаьбакъа, цох хоачамбаь ю дер». Уьйна тlе болхлой, къьвегама темпаш кхы тlа а лакхьеш болх беш ва хlара болхлоь».

— Иван Павлович, сонца белгалдаккха лерхI оаш керда шу?

— Уьх кергга шера серийн аьрахецарца ЭРГС яха керда установкаш шарикоен ручкашн.

КПСС XXIII-ча съезда сийлонца ишкъа бахьана кергга социалистически декхарш тlаийцад заводе коллективо. Цо дош деннад хьалхерче кварта лела. 28-ча марта, хоачашьле. Арахецеца продукцера дIаболабийна мел лоабаьрс паччахьалхенна хьоДергде 5 заар сом. Уж толамца хоачашдера ер шерра социалистически яхь йIаржаьлй цехашца, сменашца, участкашца юкъе. Яьлх кергга толамашка кхуьл. Январь беттa хьалхара декде план тlеххьоачашьлй. Уж темпаш кхы тlа а лакхьеш хьаькъегаш ба заводе боллхой. Кергга арахецца дочьча шарикоен ручкаш цхьа дакъа бе а доаллаш Хучкурхинова Асяна дIетlайоде Ерамеева Нина. Из я коммунистически хьисапе болх беча бригада бригадир. Разрад лаьхьгIа я а лохетIа я яьнна доацеш цьаьгарца алапи хьаьц бригадерца хlара болхлоче. — Ший сменаьн нормаш тlехьхоачашца ца еш цхьаьнна болоьв вай тхе бригаде, — йоаьх Нинас. Цул совгIа лакхе я продукце дикал. — Хьажал, мишта теркам тlебхийта хьаьду ручка пластичаьгIа пружине тхе дIакегIойча штамповщица Пономарева Валентинас, — вьлар нов. Еремеевас. Цудухьа дика хуьл кийчьь продукци, ший кхеймо йолаш болх беш я из. Уж санна бараш кхы а белгалбаьхьа йийр я цу бригаде.

ДIадахача шера тlехьхоссечарех поарХlаьн яр инструментальни участка хьаьстта. Декабрь беттa лела ихоачашьлй-январ. Цехе начальникца а шоайца а дагабаьлар участка болхлой. Цо беча балхах тийша йолча сборочни участка коллективанца из чlоагIа IатIкьаьн хьаьрг дIаЛо мишта болх беш йоацлургаьн кхетадирг участка коллективо. Ше-ший балхе говзалгIа хьежжа боагI-боагIаьча дIаотабир болхлой. Производственна хьежжа. ихалла доладир кердаьдарца. Цу дакъе белгалъьнлар прессовщица Ерещенко Надежда. — Сакхат долаш хургIац цо кийчьь оатхал, — оал цунах участка контролераца. Къьхьегама оаьарле лакхьеш чlоагIа терко ю цо. Сменах норматш 115 — 120 процент ихоачашьлю. Цунгара хьокхам кийбеш болх беш ба ин. Гусева Антонина, Гайдарова Тамара, хьыбарш.

Завода тlум оал сборочни участках. Из да а да ишта. Продукци вlашагIа а елла арахецца аьар я цу участка коллектив. Юхь тlа елар а дуьлаш цеха начальник хьаьтIаьра сборочни участка дикагIойча сборщикийн бригаде бригадир Расшубкина Людмила. — Цхьа дика хlама дагадеха хьо хьатIайоагIлгIа хов сона ка коллективе. Декабрь беттa лела ихоачашьлй-январ. Цехе начальникца а шоайца а дагабаьлар участка болхлой. Цо беча балхах тийша йолча сборочни участка коллективанца из чlоагIа IатIкьаьн хьаьрг дIаЛо мишта болх беш йоацлургаьн кхетадирг участка коллективо. Ше-ший балхе говзалгIа хьежжа боагI-боагIаьча дIаотабир болхлой. Производственна хьежжа. ихалла доладир кердаьдарца. Цу дакъе белгалъьнлар прессовщица Ерещенко Надежда. — Сакхат долаш хургIац цо кийчьь оатхал, — оал цунах участка контролераца. Къьхьегама оаьарле лакхьеш чlоагIа терко ю цо. Сменах норматш 115 — 120 процент ихоачашьлю. Цунгара хьокхам кийбеш болх беш ба ин. Гусева Антонина, Гайдарова Тамара, хьыбарш.

Завода тlум оал сборочни участках. Из да а да ишта. Продукци вlашагIа а елла арахецца аьар я цу участка коллективо. Юхь тlа елар а дуьлаш цеха начальник хьаьтIаьра сборочни участка дикагIойча сборщикийн бригаде бригадир Расшубкина Людмила. — Цхьа дика хlама дагадеха хьо хьатIайоагIлгIа хов сона ма расходех хьетамца лайда эцар;

— оборудованех, машинех, механизмех пайда эцийта тоадара, дIаоттаяна йола оборудованн махулла чеккагIа болх бе болаелийтара;

— машиний, механизмаЙ, приборий технически боарам лаккбара, уж тешаме а дуьхьа а ахийтара, арахецца продукце дикал лаьхьара;

— административно - управленчески аппарат кIезийгара из дарегIа хlийтйара.

Участкашца, цехашца, предприятиеца металл, материалан кхоеш дIахийтарен цун чотах планал совгIа, продукци арахецара хьаьхьъьа йола организационно-технически мероприятеш оттаеча а уж чакхйоахьа хьаьнаре дакъа лаца, уж хоачашьлюра хадданаа тlахьожам лоаттабе тlаДилад комитеташтан группаштен. Дикагlойна опыт, йиймаеен техникашен карагIаьнначаьрг производственна юкъеоаладаьра дешашта дукхагIа теркам тlабахийта боагIа, мамота хьалаца еза хлаьца ружкъа лорадера дьаькъера къьхьегамгой инициатива.

Тlахьожама эффективность лаьхьхьара дикка дарсонца дерриг гIулаьхан де декхарийла я хlанз тlахьожама комитеташ группаш. Цар балха тlехь херрттедар да тоХхамой, рейдаш, хьажарий, заседаней, совещаний хуьхал а Доапцаш, практически результаташ ахар. Из деш лагаолаттаеде деш ружкъа йоаДарг лорадаран доапцаш хlанзра кампаньн а Доапцаш, хlара денна дола декхар хилар.

Ружкъа йоаДарг ю лорадаран партийни организацийна новкъостал дарца болх боаржаьчча пайда эца беш производстева резервашн гучахьара тlехьа дукхихьа наха ева рейдий, хьажарий, тоХхамой опытах, профессиональни комсомольски организацийна, кепа йоазон организацийна цхьаьна беча балха тайп-тайнарча формеш: тlахьожама дуХхарlа новкъостал беш специалисташ, новаторашца, Iилмахой, кхъьбгарчий творчески объединеташ. Хьалхха тlахьожама республикански, краевой, областной, городской, районни комитеташ декхарийла я ружкъа йоаДарг ю лорадаран хьаькъе хьалхха контролераца беча балха дика опыт хlаддина Iомае, цунгара толамаГIдар хьаьца, из дIайийгаре, уж лаьнна хьаьдга новкъостал дIа, уж хьаьлаца.

Ружкъа йоаДарг лорадаран тlехьа лоаттабе хьоьсаме хиланна»яргIаьц лаьхьара принципиальности хьаьлелийгеи, да йийн ю хьалхха ружкъа доаДарга факташ, доал ца деш ружкъа доаДарг кагIойна опыт, Iилмаеен техникаеен карагIаьнначаьрг производственна юкъеоаладаьра дешашта дукхагIа теркам тlабахийта боагIа, мамота хьалаца еза хлаьца ружкъа лорадаран дьаькъера къьхьегамгой ташпашен хьинаре дакъа лацар доаХlаьне гIулаьх да, дуккха бола нах тlахьожама юкъеоаладаьра новкъостал дирг да цунах болаш пайда лаккбара.

СССР хлаьца тlахьожама комитетешан я, комитеташан группашен, берриг хлаьца контролераш ружкъан хьом баран лорадаран уж гIулаьхана дакъа лецаш хургIиларах. Цар из болх баран ходаш металл, материалан, кхийолча ресурсаш, ахчан средташ мехка экономика дIаХо чlоагIа тlехьа лоаттабеча дерригача хlара хьоьсаме юкъе лоацаш дисза дIа дIахьа хилда, Советски Союза Коммунистически парте XXIII-ча съезда лучу совгIатех кхьа совгIаг хилда.

Къахьегама цхьа ди

Фоторепортаж

Цу дийцаш. Иштта денгара денга хьажар содоХача коллективо лерхI КПСС XXIII-ча съезда сийна 27-ча марта кварта лела хьоачашьле, плаан совгIа бIаьш сомаш мах бола продукци арахецца.

Б. КОСТОЕВ.

Суртте тlаг: (ьаьдгаьъь) Пономарева Валентина шарикоен ваторучка пластичнаьгIа пружине хьаьдеш я, (ааттехьа). бригадир Расшубкина Людмилаеи сборщица Соломвина Таиинийчаьна ручкашца хьожаш ба.

Н. Пимева сурташ.

ДАГАЛТТАР КХОАЧАШДАРА

Кхоачашле лерхIаш цхьаьна Хlама хуьл хlара сага. Ше мел дер ду хlаманга сатувсаш, цунга сихагIа дIаккхача безам болаш ду цо.

Хlамах бIькъожаьбен хилац цу тайнара вола саг. Иштта хlама лег чу дежа я Арсанукаева Лиза. Институт яккхар, вийша а дийнца наха йиш махулла дуккхагIа пайда бар да цунна дагалаттар.

Шпеп-мотористка говзал а Iомаль швейно-трикотажни объединене керттерча фабрика пошивочни цехе болх ду Лизас. Машин йовзаш а машинаца цIагIа цхьаьна хlама тегаш хиннаяьле а кхиаьр ера из ши шу хьалхагIа фабрике бадда доагIаш. Баьхьа, фабрике болх беча кхаллаца эцай йинца санна тlайийар Лиза, из сихагIа болх бе Iомае гIертар. Дуьхьагlа йолча хlама Лизайна юхе бIаргагIо йиш яр цу хана участка мастер хинна Новикова Мария, эцаьча новкъостал да кийча бар Давыденко Таня, Егз Лена. Иштта гонахьа мел вар безаме, Iымерзя хlаьнго новкъостал дир Лизайна хlамаш тегара гонзал сихагIа Iомае.

Участка комсомольски организацена бадда енача хьаьлаг дешноще а дIайийар керда комсомолка. Лиза кийча яр моллагIа шийна тlадилла гIулаьх кхоачашде.

Йиш яц аьнна, е могаргIаш аьнна шийна тlадилла гIулаьх Лизас кхоачаш да деш моттиг нийсьеннаяьн укх шин ну гаргIа йолча хана, — йоаХ участка комсомольски организацие секретарь Йолча Тлисена Майас.

Самоделетность вlашагIьелдача хана яггара хьалхарчаца хоре дIаэзьлаер Арсанукаева, сайрийна ше дешаш яле а. Масседоне хlама кхоачашде иэз кхоач цун, хlама аьлча наха тlера, уж рамза хургIбар де Iергган я из. Пудухьа коллективе а лоарХlаш, болхлоша сай деш я Лиза.

Хlаьта болх-м бувца а бизаг. 120—130 процент норма кхоачашьр-м таваш е еаш а, е дувца деаш а хlама лаг, хлаш дувц цо. Сакхат вийсьенна йIалла ноьаг-йIаш цо тера хlама.

— Кхьча тайнара хила йиш а йий из? Са болх беший из? — йоаХ цо. Цу дешаех кчетаде йиш яр Арсанукаева Лизех йиззз болхе хинна яьшшлга, хlаначуг тlехьагIа из миччаьхьа хуле а кхьаьгаьмца мара цун прав доаца.

Тlаккха дешар? Из хlанз гаьна: цхьа шу дьаьча сайрийнарча школе итт класс яьккха а яьнна ший дегI кхоаблаьнен йолча пинституте деша Iогрььа Лиза.

Иштта хоза яхьш, цхьаьнла кхьаьгаьш я Арсанукаева Лиза. Из яц цIи хеза саг, цун кхийнаьл нах дикка гIулаьх ае, из я вай мехка коммунизм кхьаьрга кьинар ца кхоДеш кхьаьгаьта эаарнех цаI.

М. МАНЦАРИПОВА.

ДУНЕН ХАЛКЪИЙ ЮКЪАРА ХУЛАШ ЛАТТ ЛЕНИНГРАДСКИ АЭРОПОРТ

ЛЕНИНГРАД, 4 январь. (ТАСС). Нева тlарча города дунен халкъашца доаца фецара бувзамаш Хельсинке-Iинъ рейс яр мара доацаш хьаьца дар хlанзаца, хlаьта аккан хана — кхы а кIира шин рейс йора Лондоне. Дуккха ха йоацаш соглашени яьй кхоъ керда фецара лини хьаеллара хьакхеьха: Ленинград — Амстердам, Ленинград — Рим, Хельсинки — Ленинград — Сочи. Финляндие столицера Iаьржача форда тlа хьаькъгара диъ сахьат мара эцнаг.

Цу туристски маршрутех йоаца полеташ дIаЙоллургьа майй бутт юкъебахьана хана.

Къаман доходи халкъа хьал-торо

1965-ча шу дIадахадо. Берщера а творческа а къьхьегаш чаннгдьаьхкад из советски хlалхьа. Хlаьта хlанз дуьна йиш я я дIабахьача 12 беттa дагр фуд, сийлахь-боккхача социалистически экономическа къаман рузньаш мел дегIадьхьхад.

Экономически практикен тlерш я экономически дегIаьхара суьлаш эгара тlаьнгIаьрча тайнара хьаьхьувнха универсальни критери. Вай хьехаер я къаман доход.

Саго саГа эксплуатаци елга доаца. Из ва 1959 шера лела духхьалара а юкъарчал доацаш а бола бувзам ба къаман доходан хlанзка хьала-торонеен юкъе. Къаман доход алсамгIьалца—ерриг-гача общества, хlара дезала вахара хьал тоалу.

СССР-е къаман доход лаьхача сухьалца а капиталистически мехкашларгIа сихагIа а дезаш. Иштта, 1951—1964 шерашца СССР-а къаман доход юкъеара лаьрхIича шера керт алсамийнай 9,1 процент, США—3,3 процент, Англе — 2,6 процент. Ялх шера чухьа СССР-е къаман доход, вIаин йийсе йиш йолча маьхьанца лаьрхIича, 1958 шерца 127,7 миллиард сомагра 1964 шера 189,4 миллиард сомага кхаччаьла дегIаенай Юхьхьанца дьаьна лоарХlаминка диллача 1965 шера кхы а 6 процент алсамийнайгIа из.

Цу тайнара да харидулургдоаца а, англичанаца оалаш махилара, тlоаш яхьчтlара ца дуьна бакъдарин. Цхьаьбакъа, хlанз дрезол дехьара берриг оборезотелан бакъдарш теркалдеш хилара гаьна, хьаьстта а бакъдарш буржуазни публицистикин социологин концепцеш дуХхьал доагIаш чlагIа. Американски «Ферст пшпл Ньюс-Вин оф Ньюс-Вин» яхачча бюллетеня тlехьхьача номерех йолча цхьаьне тlа арабаьннаш ер хоам: «Россе тlехьхьача шерашца кхоьсаш бола лоьхьинчаьрг яьнна доход». Хlара кIирагIа арадувлача французски «Норт ренюблик» яхача газета а бесам бац оаеаеаеа: дехьарча ший юллегаеЙ тlеХ ю цо. Из 1959 шера деза кIеиилгIуш хьаенай СССР къаман доход».

Ланхехьа йоалалй американски бюллетеня а санна, французски газета а гучачьа харц доллашечь а хьадга лувшаш дувшацарш ниIIIаГIаХоовзаш йола цифраш. Шозза яьдер дешаш бедда гучачьа Iеаха ГIертарашца полемика йолаш хьаьш а дац. Са бесам ба цу дешца буржуазни экономистаца кхайлаьккуьнаш йола оагIу ба бесалгIьаьхка.

Социалистически система хlаддаьна халкъа тоьреллеш дегIаахарца хьаьш долаш я. Иштта я Коммунистически парте СССР-е дозал дечаьхьалгIьен политика, Советски наччаьхьалгIьен политика.

Къаман дохода структурера потреблене дакъа шерагара шерагIа дегIаьх. Къаман доход 6,4 процент алсамийнаьхкилгIа бесалгIьаьлча уьх 1966 шера а 6,8 процента дегIайоаГIарчыл потреблене фонд. Іолдечуьн фондах цхьа дакъа чуIера дола ценошн, школашн, больницашн, бахьаш бола хьаьх Іалашдеш йола культурно-бытовни коммунальни учреждеенеш хьаьлгIра додаш хилар дIалаьрхIача, халкъа эцаьраш кхоачашде лаьрхIача дерригача материальни ресурсаш дукха соьгIа-эцашарГа доацаш Советски Союза къаман доходашкан 80 процент-ца йийр чlагIаьккхачча халкъа бюджеташ дерригача доаньцаьрца — бIаьлгIен гIулаьхерча наьхен алапеш нийсдаь вIаШтIехьаьхаро, алапеш лоха йолча бахаш болча наьха группашкара подходни наьхет йоазлина а дIадаьккхаро, иштта кхьдарашца.

Нагахьа санна общественни фондашкара къьхьегамхошка йоаьча царна дIателаьрашн льготаш дIалерхIаш хилча, Іаккха халкъа боаламерча бюллетени гIулаьхерча наьхен алапех 1964 шеррех а 121 сом хиннад, хlаьта промышленни болхлойчух — 134 сом.

1965 шера болхлойн гIулаьхерча наьхьан юкъьера лаьрхIа дола алапн 5,5 процент дегIаднад, планага диллача чила дезача 4,5 процента могаметта, хlаьта болхоххой доходаш — 10 процента. Юрта бокхха пайда хургIа 1966 шера юртбоахама техникан цун запасной доакъойн керда маьхьан юкъедоаладаьра, производственни хьаштаьта эцача электрическ энерге тарифаш лоХьаьра, кххера а, кагарий доХкача кхачаш промышленни товарий маьхьан лоддаьра. Берриг а дIалаьрхIача из пайда хургIа 900 миллион сомал тlех.

Терко тlайодаш да бахаш болваьш кагарий доХнара маьхьаш лоХдар хиннабале, тlаккха тlехьхьарчу шерашка керттера ниьь — алапеш лаьхдар ба, цу тlа а халкъа потребленее товарий маьхьан хlанзана юкъ-юкъе лоХдеш хилар юкъера дIа а да доаккхаш. Цунна тlе дIар чlаккхьаьккхача халкъа бюджеташ дерригача доаньцаьрца — бIаьлгIен гIулаьхерча наьхен алапеш нийсдаь вIаШтIехьаьхаро, алапеш лоха йолча бахаш болча наьха группашкара подходни наьхет йоазлина а дIадаьккхаро, иштта кхьдарашца.

Нагахьа санна общественни фондашкара къьхьегамхошка йоаьча царна дIателаьрашн льготаш дIалерхIаш хилча, Іаккха халкъа боаламерча бюллетени гIулаьхерча наьхен алапех 1964 шеррех а 121 сом хиннад, хlаьта промышленни болхлойчух — 134 сом.

1965 шера болхлойн гIулаьхерча наьхьан юкъьера лаьрхIа дола алапн 5,5 процент дегIаднад, планага диллача чила дезача 4,5 процента могаметта, хlаьта болхоххой доходаш — 10 процента. Юрта бокхха пайда хургIа 1966 шера юртбоахама техникан цун запасной доакъойн керда маьхьан юкъедоаладаьра, производственни хьаштаьта эцача электрическ энерге тарифаш лоХьаьра, кххера а, кагарий доХкача кхачаш промышленни товарий маьхьан лоХдаьра. Берриг а дIалаьрхIача из пайда хургIа 900 миллион сомал тlех.

Терко тlайодаш да бахаш болча наьха сага сих лаьрхIа СССР-ен керттерча капиталистически мехкашкарен къаман доход вIаин нийсьер. Иштта, советски статистика тlаийлача методологех, 1964 шеррча доллараца лаьрхIича маьхьанца диллача, бахаш болча наьхан сага сих юкъера СССР-ца — 1013, США — 1929, Англе — 1079.

Цхьаьдоча капиталистически мехкашца бахаш болча наьхан сага сих кхоачаьна, къаман доходе а, доходе а, кхам лаьхгIа бале а (хьоаьх ца ей юстара ют вай къьхьегамхойн бурнуьзен доходашца юкъе йоаьлгIа Іалаьмате йоаьхха юкъ) вай мехка къьхьегамхой дукхха а совлеташ я: ба болх боаьцлера доацаш хlара, доаькъера денах тешам бенна хилар, дуьнен тlа эгара лоХгIа дола квартирий маьхьан лаьхгIаргIа а тlехьа мах боацаш дола деррар, мах боацаш дола мебединсни новкъостал, дукхха а хlаьйийна къаман доходе чlагIаьра льготаш.

КПСС ЦК центрийскин Пленумо вIаШтIехьа а йьнха, СССР Лаьхьчаьрча Совето кхьабал а я йола экономически реформа кхоачашьь чакхъянхарро Іалашдеш СССР социалистически производство а къаман доход а дIаХо деГIаьр, хlаьта из талларгбоаца къьхьегамхой халкъ-торо лаьхлургхьара тешам а ба.

Борис СУРГАНОВ,
АПН комментатор.

Йоккха котало йьнкхай Татаре йоккхача химе флагмана — органическ синтеза Казански завода Пншцьсьраца, монтажнинкаша, эксплуатационникаша.

Лаьхха сигала урагIбахаб металлически конструкцех, аппаратех, трубопроводех баь бокхха пIирс (ьаьрдехьара сурт). Автехьа — нердача полиэтиленовни комплексана грануляци еча отделеиех цаI. Хьалхашкьа -оборудование балха решимаш ца ловзаш ва воккхагIа йола аппаратчик Александр Качуров.

ТАСС фотохроника.

СОВДУВРГДА ХЬИНАР

Кердача шера план хlаьна хьаьна хlоачашьра «Сужжанефта» НПУ мехкалыьтахой инициатива хьалхаьгIай Новгороднински мехкалыьта чlаьдоаккхача завода дуккхача установкий коллективанца. Январь беттa хьалхара декаде дика толамаш дьаьгIаг ю. Белом керте латтача № 25-ца йолча установка коллективо. Коммунистически къьхьегама сийлен цIи лелаеча хlоачашьле технологица декадни задани 112,3 процент хlоачашьлй.

Иштта къьхьегаш я цунца яьхьа ньна ю. Широков керте латтача установка коллективо. Кварталца планКПСС XXIII-ча съезд хьалдаьта деГIа кхачалаьца хlоачашьле лерхI цар.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

СССР ХАЛКЪА ТIАХЬОЖАМА КОМИТЕТЕ

Рузкъан кхомбари из лорадари халкъа контролерий балха тIа лоархIамердар да

Рузкъа хlоДарен лорадарен хьаькъе Москвах Ленинграден хьалха латтача промышленни предприятей коллективашца Iадолаьлча патриотически тlулаьхаца дувзаденна халкъа тlахьожама комитетийн группайн декхарех бола сецам тlаийнаьб СССР халкъа тlахьожама комитето.

Комитето халкъа тlахьожама органаш, халкъа контролерийн дуккхача миллионех лаТТа эскар уж парте хьинар дола гIоччаш хилараьр тарра декхарийла ду предприяттеш, хьалъеш латтача гIишлошка, колхозашца, совхозашца, учреждеешка рузкъан хlом баран из лорадарен тlехьа лоаттабеча кхьовсамеча хьинаре юкъедаха. Городий Москвах Ленинграден, Украина, Казахстана, Латвие, Грузе, кхьча республикийн халкъа тlахьожама комитетийн группайн металл, гIишлош а материалаш, электрически, Iовкхалон энерги, доагор кхоДера тlехьа лоаттабеча кхьовсамеча балха дикача опыто хьаьхьох, йоах сецам тlа, ма дуХха хlама де йийр я, нагахь санна рузкъан кхом баран из лорадарен тlехьа лоаттабеча кхьовсама юкъе берриг халкъа контролерашца, дуккха бола боаллой, колхозхой, инженерно-техническ боаллой, гIулаьхерча яьх заяца.

Халкъа тlахьожама комитеташца тlаДиллад берригча халкъа контролерашка «металлин материалашн кхоярадаьрг цун чотах кхы тlа продукци арахецарехи йолча Москвах Ленинграден хьалха латтача промышленни предприятей коллективашца инициатива хьаькъехьара КПСС ЦК сецам IаБовийтитга, де дезача гIулаьхий хьаьда йола план оттаяра хьалха тlахьожама хlара группана новкъостал делга, актив де дезачох IаьхчетаелгIа. Халкъа тlахьожама группашен комитеташен тlахьожам лоаттабе боагIа тlаьнгIаьрчаьрг материальни ресурсаш, ахчан средташ лорадера хьаькъера правительствен уклаьнеш кхоачашьра, уж дакъе гучаьхьа кхоачамбоацарш Iадаьхара партийни, советски, боахама организацешта гIулаьхана новкъостал де декхарийла я уж. Из деш да шоай ханнаьхь кхоачамбоацарашн цар бахьанаьш гучадаьрал совгIа, матеериальни ресурсаш ачхан средташн Iоаеен йола Дерригча каналан чежка дIаХоьдаьла деза.

Халкъа контролерашца дагалоаттаеде декхарийла да, йоах сецам тlа, советски сага металл, ирата хlара кийнарде, энерге хlара киловаттсахьат, балха хlара минут, паччахьалхен хlара сом деза хилар. Пудухьа тlагIеррта кхьовсамеча лоаттабе беза дезаьла прогрессивни нормаш юкъеIоаладаьра, нормативеш тlеХйола запасаш кIезийтара;

— пайда ца боалаш Iаьчча расходаш, йоаш йола тайп-тайнара хlамаш, брак кIезийтар, производственни расходех хьетамца пайда эцар;

— оборудованех, машинех, механизмех пайда эцийта тоадара, дIаоттаяна йола оборудованн махулла чеккагIа болх бе болаелийтара;

— машиний, механизмаЙ, приборий технически боарам лаккбара, уж тешаме а дуьхьа а ахийтара, арахецца продукце дикал лаьхьара;

— административно - управленчески аппарат кIезийгара из дарегIа хlийтйара.

Участкашца, цехашца, предприятиеца металл, материалан кхоеш дIахийтарен цун чотах планал совгIа, продукци арахецара хьаькъеъьа йола организационно-технически мероприятеш оттаеча а уж чакхйоахьа хьаьнаре дакъа лаца, уж хлоачашьра хадданаа тlахьожам лоаттабе тlаДиллад комитеташтан группаштен. Дикагlойна опыт, Iилмаеен техникаеен карагIаьнначаьрг производственна юкъеоаладаьра дешашта дукхагIа теркам тlабахийта боагIа, мамота хьалаца еза хлаьца ружкъа лорадера дьаькъера къьхьегамгой ташпашен хьинаре дакъа лацар доаХlаьне гIулаьх да, дуккха бола нах тlахьожама юкъеоаладаьра новкъостал дирг да цунах болаш пайда лаккбара.

СССР халкъа тlахьожама комитет тешаш я, комитеташ группаш, берриг халкъа контролерашн ружкъан хlом баран лорадаран уж гIулаьхана дакъа лецаш хургIиларах. Цар из болх баран ходаш металл, материалан, кхийолча ресурсаш, ахчан средташ мехка экономика дIаХо чlоагIа тlехьа лоаттабеча дерригача хlара хьоьсаме юкъе лоацаш дисза дIа дIахьа хилда, Советски Союза Коммунистически парте XXIII-ча съезда лучу совгIатех кхьа совгIаг хилда.

Делькъал тlехьаьгIа шин сахьат дальн ва я. Хlанз мара боях дIа ца болбийна санна Беррийна шоай из тlебхийта хьаькъегаш. Ба Грозненски «Электроприбор» яхьна заводе штамповщикашца, прессовщикашца, сборщикашца, кхьболна болхлой. Пlадахча шера сентябрь беттa болх дIаболабийр цер керда продукци, шарикоен ручкаш эрахьцьера. Цар лийрхIар хоачашхилар ер шу долларуе деношка. Хьалхара продукци хlинаьжьна вай мехкарча дуккхача городешка дIаяьхьийтай.

Завода кергга поарХlаьна № 1 йолча цехе дIачуьйлуьча хьалхашка отта суг хоза да. МугIара латтача установкаш тlа болх беш боахкача

Суртте тlаг: (ьаьдгаьъь) Пономарева Валентина шарикоен ваторучка пластичнаьгIа пружине хьаьдеш я, (аттехьа). бригадир Расшубкина Людмилаеи сборщица Соломвина Таиин йийначаьна ручкашца хьожаш ба.

Н. Пимева сурташ.

ДАГАЛТТАР КХОАЧАШДАРА

Кхоачашле лерхIаш цхьаьна Хlама хуьл хlара сага. Ше мел дер ду хlаманга сатувсаш, цунга сихагIа дIаккхача безам болаш ду цо.

Хlамах бIькъожаьбен хилац цу тайнара вола саг. Иштта хlама лег чу дежа я Арсанукаева Лиза. Институт яккхар, вийша а дийнца наха йиш махулла дуккхагIа пайда бар да цунна дагалаттар.

Шпеп-мотористка говзал а Iомаль швейно-трикотажни объединене керттерча фабрика пошивочни цехе болх ду Лизас. Машин йовзаш а машинаца цIагIа цхьаьна хlама тегаш хиннаяьле а кхиаьр ера из ши шу хьалхагIа фабрике бадда доагIаш. Баьхьа, фабрике болх беча кхаллаца эцай йинца санна тlайийар Лиза, из сихагIа болх бе Iомае гIертар. Дуьхьагlа йолча хlама Лизайна юхе бIаргагIо йиш яр цу хана участка мастер хинна Новикова Мария, эцаьча новкъостал да кийча бар Давыденко Таня, Егз Лена. Иштта гонахьа мел вар безаме, Iымерзя хlаьнго новкъостал дир Лизайна хlамаш тегара гонзал сихагIа Iомае.

Участка комсомольски организацена бадда енача хьаьлаг дешноще а дIайийар керда комсомолка. Лиза кийча яр моллагIа шийна тlадилла гIулаьх кхоачашде.

Йиш яц аьнна, е могаргIаш аьнна шийна тlадилла гIулаьх Лизас кхоачаш да деш моттиг нийсьеннаяьн укх шин ну гаргIа йолча хана, — йоаХ участка комсомольски организацие секретарь Йолча Тлисена Майас.

Самоделетность вlашагIьелдача хана яггара хьалхарчаца хоре дIаэзьлаер Арсанукаева, сайрийна ше дешаш яле а. Масседоне хlама кхоачашде иэз кхоач цун, хlама аьлча наха тlера, уж рамза хургIбар де Iергган я из. Пудухьа коллективе а лоарХlаш, болхлоша сай деш я Лиза.

Хlаьта болх-м бувца а бизаг. 120—130 процент норма кхоачашьр-м таваш е еаш а, е дувца деаш а хlама лаг, хлаш дувц цо. Сакхат вийсьенна йIалла ноьаг-йIаш цо тера хlама.

ЛОАМАН АЙІІЙ ХЬИНАР

Тхона дика дагалоагІа Іилмахочун дараш санна хІаман зем бола бІаргаельыш доатка бІаргаш дола йоІ совхоза йоккхача коллективна юкъе ена.

Ие лоаман йоІ я, юкъара кьаьстамашара йиъам сибдоларо йоалаьр йир из хІхаза. Эгтара хьаьха совхозла лаьтта лоарХІамера юртбоахама культура—шекара свекла хкеч йоалаьча шера дена хьайолалу Муслиева Тамарий хьаьсарна биографи.

Шекара свекла кхеерий ІаІмитача звеНона вугагадар Тамарас шайга хьаІІаийдалаг а, е цунна а е боаха ара агроспециалисташ а хапар лоаьмашта юкъ ядча Йохч-ПалІайчен районан агрономическех хьалашка шекара свекла кхеера технологи.

Бакъда, района производственни управленне боккхаГІа болча специалистана мазхара, шекара свекла кхеера хьалхара опыташ йир Грановски опытни станце Іилман болх-лоца. Цхьаьнакъ, аьлан махилараш, практикица чІоаг ца еп Іилмашца бакъаьчьа опыто дика хьокхамаш тоІІаргІадан. ХІаьта йиття ну хьалхарча шера шиЙ новкъосташа цхьана Тамарас кьаьстаьнарна ца а ялорах боккха бола Іайнар: планах боагІачун кІеагІагІа хьуьнкъан кхебир звенос.

Из санна дола ГІулакх найдеечча хІуьлш махилара, Тамарий звенодара чаннан тайп-тайпара къамальаш де баьлар.

— Хьайна ца хов ГІулакх хьаГІаеца дагІаьнар Іа Тамара, — йоалар цунга звенодарча мехкарша.

— Доагача мазьха дийнахьа хьалцар Іоуъаш хьаьхІийча гурахъа кенигаш йиІеда дукха сакъердамо ГІулакх дац, — йоалар кхьбараша.

ХІаьта цхьабаран звенодара ДІа а бальна шоашта пайдаперча кхьча балхаш тІа ДІабахар.

ЧІоагІа дега Іотка ъм хинна лийлар из ну деношка. ЦхьабаГІа, тхъ шу дьавна йоІ шийх бІубенна яр. Районо производственни управленен совхозен специалисташа каст-каста дагІайолар из. Украина, Йохч-ПалІайчен лоаьлаг адаьна Краснодарскин, Ставропольскин кращша шекара свекла кхеера опытах дола литература дешар ца.

— Хьаьна дерригаш, хІама дерригаш, мехкарий, — яхаш шиЙ новкъостий тебора Тамарис. Дика хьуьнкъан кхеберГІиъарах тешам болийтар ца.

— Лехачоа массама корадаГІаргІа, де лерхІачун иза кхоачарбІа. Воашта дагалаттар вай кхоачащдерг да...

1963 шера бІьсти хьалха ера Кавказ лоаьмашта юкъе ядача районашка. Февраль бетта дукха дилда хинна лоа сиха лоашдир мартс хьажача бІайхача малхо. Тамараса цун звено чеаннашен чІоагІа сатувсар хьуьнкъана тІеъ кьоьсам ДІабодабе бина да хьаГІакхачеъ.

Йокхта еще а хІаьнг йолаеп яр кинжкаш тІарен ІаЙ хиннача агроКурсашкен Іемаь культура лелаьра аьша опыт.

ХьаГІаоаГІачА шерг де дезача балхий ерригача процессашта боккоьнаьнг анализ йир ерригача звенос мел таоса еза а техка минеральнин органическин удобренеш кхай тІа ДІайнахьар, гурахье а-лаьттанІаьра тІоадал соцаеш хий диллар, шекара свекла дІаьоврйола ца ъ белгалйир. ЦхьабакъДа, хьашка арабовла хьалха дар. Тамарийна хІама дика ховра шекара свеклана лулаьа ІІоадал дезаш. ХІаьта по ХІоачам болаш а яр.

Йоккера а дагалаьлха денош хьаГІаккхьчар. Заба аьха хиннача оахам тІа гІоолла хьалхара культиватор ДІайоленнача хана Тамара ше хьажар лаьтта кийдаре тІеъхьара бела балхага. Трактеристе ІІалат ваьнна мотигг найсьелча магийтанар йоло.

— Шоана кІаьдача оахама кетарадаш еза, хІаьта тхона — лаккара хьуьнкъан.—Из а аьле, яь брак тоаІІтар цо.

Шийнара а звено членашкара а диана дидеаьрг, агротехника пра-вилаш йиъаш кхоачащъьрг, кертера, массаводчо уйла тІаьккйта цьха барт болап кхьъьгарах хьалхара тоІам баьккхар звенос — Тамарий звенос хІара гектара тІара 336 центнер мерза овлаш дьхар.

Практика йолашш шоаеп бІубенна болча Тамарий звено членаша шоаІаГІа мера шекара свекла лаьрхьам кьа а совбаккха лаьрХІар.

УнахцІено лораяра—массаза терко

Советски медицински Іилма докхий толамаш дьхьад эгтара оргоргаГІа доаХьошка: дукхалча заьдарш дарбан дара атомни энергех пайда йийара; тесхьаьна, дега цІий лелача пхьаьшшта йоккхаГІа йола операцеш е Іомаира; кхьча ньха цІий чухаХІитара дукхкача лаьрарашта дарбан дара; ньа бола антибиотикаш, хІимотерапевтически препараташ, кхьйолча дика дарбанна йола молхаш ньаьга доаХьошка.

ЦхьабакъДа, хетарраьхь эгтара доккхаГІа а гуш дола а толамаш дьхьад дукхкача инфекционни лаьрарашта дуХьаьл бола кьоьсама кьаьхьа. ЙІаьш шерашка аламеГІера доккхаГІа кІиГІаш дувлаш хиларо, ІІайха лаьрарш, чуьма хулаш хиларо. Цар Іаьлаьмте дукха ньх боабеш хиннаб. Революци хилаелхьа Росе холера ялача лаьрарх венна 2 миллионал тІех car. Европе бола ньхьа дитьаГІа дакъа хилаьр бараш ньхьа ньхьа эпидеме боабььб XIV бІаьшеренех.

Нагатьа санна лаьрхІа цу уьнарна цифрай уйла йинча, тІаккха кхеторгда ъж уьнарх лаьрарш СССР теРиторе тІара лиъза Діадаьхьа ньхьа тІебІаьшна бокка советски уьнахцІено лорарра толам ба. Советски уьнахцІено лорарра органаша толамца чаьхьбех инфекционни лаьрарашта кьоьсам.

Царнара кьоьсам кьаьста а цІеРагІа баьрзиаб «СССР бахаш бола ньах медицински хьаьчьеьа дашбаьнах цар уьнахцІено лорарри ІІалор тоадерда лезача ГІулакхех» бола КПСС Центральни Комитетен СССР Министрий Советен совам арабаьнначуьа тІехьаГІа.

ХІаьна хьалхашка оттадаьл брушной тифах, кІаьжьхача Йовхарех (коклюшах), ченна хулаш лаьрех, брученлезах ламогаш хулаш хилар хоаьхьаболлаш, лохьарен инфетяна, полиомелит, туляремия яха лаьрарш хурдоаладаш ДІадахарен декхар.

Вай мехка инфекционни лаьрарш ца хилийтара ГІулакхаш чаьхьоаехьа а царца кьоьсам ГІулакхаш бола медицинска специальностеш бола медицински болхаш, эгтара хьалхаГІа участкон лораш а болаш. Цу бола кулгаладеш я лаьрхІа йола организаци — санитарно-эпидемиеца дуХьаьлара служба. Лазар ца хилийтар —советски уьнахцІено лорарра болх-лоцта хьалхашка латта керттера дечІаьнарна.

Инфекционни лазарашГІеъзнагІа хилийтара а ДІадахара а ТІадерзадаь деча дерригача ГІулакхашта юкъе доккха дакъа ДІаЙолш профилактически прививкаьна. Уж керттера роль йолаш я дифтерия, кІаьжьхача Йовхарашца, столбнякаца, туляремиеца, полиомиелитаца йолча кьоьсама юкъе.

Вай республика хІара районе я дарбан - профилактически учреждение. Цар бокхча болх чаьхбоаг ДІа-ъоа дувлаш лазарш ца хилийтара, эгтара хьалхаГІа баьхаш бола ньх профилактически прививкашца чуьлаьра ГІулакхаш а боахаш.

Вайна йолаш я дифтерия, кІаьхьуха Йовхарашца, столбняк, полиомиелит, кхидарашца санна дола лазарашта дуХьалара тешам болламе йола вакцинаш.

Дерригача бераша профилактически прививкаш яра боккха болх чаьхбоах медицински болхлой уьх коллективашца: Ведана районе (керттера лор А. З. Хуинаев, санитарна лор — С. С. Алиев), Сунженски районе (керттера лор — В. М. Резник, санитарни лор — Д. Г. Лысенко), интарни лор — Д. Г. Лысенко), Шелковской районе (керттера лор — В. Ш. Абрамян, санитарни лор — О. Е. Прибыткова), Курчалевски больница (керттера лор — М. А. Кадиев). Уьхьаьа лина ньаьхІий ньаьхкай берий учет, хІара бера шиЙ хІиттаьлаь е Іоагі-ІоагІа прививкаш ю, берашка хаДдаьна хьежийта ГІаЛаьдаьь. Ше-иеГІа хьхьинна хІама дац ца районашка дукхха а за хьаьха дена дифтерех, полиомиелитах, столбнякех берашн цамогаш хулаш ца хилар.

Цу районий медицински больницна массе а хана хаДдаьна чаьхдоах дамогаш бераш гучаьлаьхара коашка чу а унтташ тохкамаш дедга, советски партийнни organизацеш цхьана чаьхдоах иьх баьхаш йола мотттиган санитарни хьаьхьеьна дикагІа хилийтара, гриппан, брюшной тифе, чІоагІа ца хилийтара дола керттера гІулакх из доладаь.

Йоккха терко ю медицински а гигиенически а знанеш ДІаЙоьзийтара. Медицина, мотттигашкарча общественни organизацеш цхьана къа а хьеташ, хІаьгаьмкоаьта гигиенически кхетамаш тедара болх чаьхбоах мотттигашка инфекционни лаьрарш кІеагІагІа хилийтара доккха беркат даьлнад цунах. Велана районе, кхьмиттеш гаьнна ялача наьгІаьна мотттигашка а тІехьа, медицина хІара денна заьвашан ду дукха а болча нана, дукха лекцеш ем, тайп-тайпарча медицински темаех лаьца йола беседаш ю.

ЦхьабакъДа, аллха цхьан медицкашка чулоацалургІаш ДІа-ъоа дувла лазарашта ца хилийтара бола беррига болх. Ну балха кІеагІа новкъосташ лоаттаде лезаш ши Шеиа жІаргеи Шеча ахбетнен общественай актив. Санитарни инспекторашца — дика гІоннчІ ба промышленности предприятеншца, торговлеен общественни кхачаьн предприятеншца, потребазама производстве санитарни ГІаьхьаьна доаттабелга чаьхдахара.

Медицински болхлой дика гІоннчІ ба г. Грозне, г. Гудермеса Шеча жІаргаъ общества активисташ. Медицински болхлоша из активе кийч а ю, инфекционни лазарашта ца хилийтара чаьхдоахаьн ГІулакхаьта цунах ДІа-ъоа дувла лазарашта.

Л. ВАСЮК,
республикански санэпидстанце лор-эпидемиолог.

ХЬАЙБАШ ЛЕЛАДЕРИЙ ГІУЛАКХАШ

ХьаГІаеца ЙолаГІа ю, ЙоьхьарА ЙоьхьарашА, столбняк, полиомиелит, кхидарашА санна дола лазарашта дуХьалара тешам болламе йола вакцинаш.

Дерригача бераша профилактически прививкаш яра боккха болх чаьхбоах медицински болхлой уьх коллективашца: Ведана районе (керттера лор А. З. Хуинаев, санитарни лор — С. С. Алиев), Сунженски районе (керттера лор — В. М. Резник, санитарни лор — Д. Г. Лысенко), интарни лор — Д. Г. Лысенко), Шелковской районе (керттера лор — В. Ш. Абрамян, санитарни лор — О. Е. Прибыткова), Курчалевски больница (керттера лор — М. А. Кадиев). Уьхьаьа лина ньаьхІий ньаьхкай берий учет, хІара бера шиЙ хІиттаьлаь е Іоагі-ІоагІа прививкаш ю, берашка хаДдаьна хьежийта ГІаЛаьдаьь. Ше-иеГІа хьхьинна хІама дац ца районашка дукхха а за хьаьха дена дифтерех, полиомиелитах, столбнякех берашн цамогаш хулаш ца хилар.

Цу районий медицински больницна массе а хана хаДдаьна чаьхдоах дамогаш бераш гучаьлаьхара коашка чу а унтташ тохкамаш дедга, советски партийнни organизацеш цхьана чаьхдоах иьх баьхаш йола мотттиган санитарни хьаьхьеьна дикагІа хилийтара, гриппан, брюшной тифе, чІоагІа ца хилийтара дола керттера ГІулакх из доладаь.

Йоккха терко ю медицински а гигиенически а знанеш ДІаЙоьзийтара. Медицина, мотттигашкарча общественни organизацеш цхьана къа а хьеташ, хІаьгаьмкоаьта гигиенически кхетамаш тедара болх чаьхбоах мотттигашка инфекционни лаьрарш кІеагІагІа хилийтара доккха беркат даьлнад цунах. Велана районе, кхьмиттеш гаьнна ялача наьгІаьна мотттигашка а тІехьа, медицина хІара денна заьвашан ду дукха а болча нана, дукха лекцеш ем, тайп-тайпарча медицински темаех лаьца йола беседаш ю.

ЦхьабакъДа, аллха цхьан медицкашка чулоацалургІаш ДІа-ъоа дувла лазарашта ца хилийтара бола беррига болх. Ну балха кІеагІа новкъосташ лоаттаде лезаш ши Шеиа жІаргеи Шеча ахбетнен общественай актив. Санитарни инспекторашца — дика гІоннчІ ба промышленности предприятеншца, торговлеен общественни кхачаьн предприятеншца, потребазама производстве санитарни ГІаьхьаьна доаттабелга чаьхдахара.

Медицински болхлой дика гІоннчІ ба г. Грозне, г. Гудермеса Шеча жІаргаъ общества активисташ. Медицински болхлоша из активе кийч а ю, инфекционни лазарашта ца хилийтара чаьхдоахаьн ГІулакхаьта цунах ДІа-ъоа дувла лазарашта.

Л. ВАСЮК,
республикански санэпидстанце лор-эпидемиолог.

БІаьстанна кийчлуш ба

Толамца чаьхдьаьхьад 1965-ГІа шу Урус-Мартана районе «Гезиньский» совхозе болхлоца. Юртбоахама культураш дикка лъьчьаьнаГІ. Планах 17 центнер мара йоаначча 25 центнер ніа чуийлаг совхозе цхьоаГІаГІа отделеше. Планах лаьрхІачуьа дикагІа хьийкъай хьажкІаш, шекара свекла, тхьамса, ишшта кхІийола культураш. Дика оардагІбаьнна совхозе ухх шера чуБаьрбІана хьункъам лаьхха хилийтара. Гурбеш дув ялаташ ортопедически дикагІа хана, тІехдика тоадьаьла лаьтта ДІадийнад, хІара гектара тІа 4,2-4,3 центнер йолаш минеральнин удобренеш тайсай.

ХьажкІаш юврийочча ворХІ бІаь гектарах хІаране тІа 1,5 центнер шекара свекла юврийочча 540 гектарах хІаране тІа шишша центнери минеральнин удобренеш тайсай цар йолаьнаьнг. Из ХІаьнг ГІаьнг совгІа шиЙдаьнна хІо ДІадийхьад ехьанна. Из ХІаьнг ГІаьнг совгІа ДІадийхьад ехьанна. Ер бут ЧаьхбаьлаьелХьа ГІаьнг ТІаьнйна ДехкаранаьнаьнГІ. Ер бут ч

Доаэол деньвара

США ДИКТАТА ДУХЬАЛ ДІАХО КЪОВСАМ ЛОАТТАБУ ПАНАМО

НЬЮ-ЙОРК, 10 январь. (ТАСС). Панама столице селхан демонстрацон хилар, из чакхьылар американски байрахь йоагаарца. Демонстрацона юкъе дакъа лоацаш хиннараца цунца Вашингтонихкиттачу Штаташа качаелларца доагеча дунгка бола пах духьалбалара ши шу диэар, Ишшта пах духьалбаьннача хана канала зоне аттачча американски эскаро демонстранташта толаш етта йоллайер. 21 панамец вийр, Вашингшта човхиш йир.

Селханарча демонстрацена юкъе дакъа лоацаш хиннараш ньаман нашшамшка бахар, ши шу хьалха машарерча демонстраце тепаш теха боабаьча панамцийн сий дир цар, цул тІехьагІа уж бахар американски эскаро тІахьонмах лоаттабеча канала зоне.

Ян Смита расистски режим дІаяккха еза

АККРА, 10 январь. (ТАСС). Герзаларца кив кхьбоаллабар эгтара дикагІойла средство я Къудбехьен Родезера Ян Смита расистски режим дІаяккхара, йоах тахан президента Кваме Нкрума канцелярс ярадьыккхачу заявленеца тІа.

Гаранна хетачох, из герзаларца контингент, африкански паччахьылхченашка кхачийта еза, хІаьта из законца чІоагІде деза Вашагіхкиттачча Къамий организацие, заявлене тІа ишшта белгалдоаккх. Къудбехьен Родезена духьалара хІанзара экономически санкцеш кхочамбоаллан ца хилари нагахь саина толам баьчча цар цхьа кІай правительство воахвнца хувцилга мара кхы хІама дерг ца хилари.

Вежарий доттагІала символ

ХАНОЙ, 11 январь. (ТАСС). Дуьйха вешаш хьаца ІІоацаш йолча вьетнамски столице селхан ше дитьлаГІа дан доаккхаш йолаш мехка йоккхачІа йолча вуже — Хановски политехнически институте аха хилар БПСС ПК Президиума член а секретарь а вола А. Н. Шеленин керте вола Советски Союза делегаци.

Институттага хьежа яьлначуг тІехьагІа актови зале митинг хилар. Преподавателийн студентийн шерах советски халкъе бахкийтаранца къамьл дир института проректора Фам Хонг Дьена. Цо чІоагІа дика могашш йийцар советски инженераца-ГІишлошъераца духха ха йоацца — Октябре 48 шу диэлле хьалхХагІа эксплуатаце дІаенна дешарца халкъашта юкъерча барт-цьогаГІон керда центр. «Из — вай шин мехка халкъашта юкъерча барт-цьогаГІон ГІулакхийн чІоагІача вежарий доттагІаьлен бапша-лика результат, иначе доккхал», — аьлар проректора.

Вьетнамски халкъара хозача дешашца моаршал луш къамьл дир КПСС ПК Президиума членала кандидат а секретарь а вола советски делегаце члена Д. Ф. Устинова. «МостагІа ихатохара декхар кхоачаьнца хІанз ший низам чІаларазе деза да вьетнамски хьаж», — аьлар Д. Ф. Устинова. — Цхьаьккъа, прогресс бахьан долаш доаттабу къовсам, тІом боллашкъа а, юкъах ца боаллин хилаяр, бергаьтера, хьалхагІан дешарца интерневатара духьала доаттабеча лирача къовсамца оан цхьана тардеш хилаяр эгтара дикагІа хьалхьоях социалистически строй нив, шоаш котбаргІиндарах болх кхьаьгІамхой тешаш, цІаккха а тІехьашцаца боаллан шоай мохк цІенба мукъаьлаьнна, социалистически революце ГІулаях чакхдаллаца дІаьлхьа, социализм хьалте хьІаьрІІа уж хилар».

Цул тІехьагІа лоацца кхІамбал дьаьча ДРВ премьер-министра Фам Ван Донга аьлар: «Политехнически института уях актови зале вай гулденнад КПСС, Советски правительства, советски халкъа вихаллацца вІашагІіхьетарга, эгтара хьалха Октябрьски революци ньа Советски Союзаца, цхьаьне тІа эгтара хьалхарца социализмах коммунизмах механаца воай уйлаш, воай безам, воаш оала баркал дІаьхьайкадар дуьхьа. Тха революционни энтузиазм, революционни деналл, советски халкъаца тха уйлаш — из бІарчча, вІашагІаьла йиш йоаца цхьа хІама. Ишшта хет дерригача вьетнамски халкъа, берригача вьетнамски ишшта».

Цул тІехьагІа улуш вьаьнна ДРВ премьер-министр Фам Ван Донг а вола Ханоерча хозача моттигашка хьожан хилар советски делегаци.

Делкъеч тІехьагІа вьетнамски столицал арахьарча Нешшо ахача юртбоахьмга кооперативе хилар советски делегаци. Советски хьаьшшата улуш вьаьнна вар ПТВ ЦК Политбюро член Нгуен Зуй Чинь.

ИНДИЙСКИ ПРАВИТЕЛЬСТВАНА КЕРТЕ ЭТТАР НАНДА

ДЕЛИ, 11 январь. (ТАСС). Инде премьер-министр Лал Бахадур Шастри ахаьнгара дувзаделла правительстана керте латтачуьн дехьаьрашкъ хьоачаьнцеле тІаьдилзад премьер-министралла ше оттарах дув бинча чурча ГІулакхий министра Гудзарилал Нандана.

КЪУЛБЕХЬЕН КОРЕЙСКИ ГІУЛАКХАШ

ПХЕНЬЯН, 5 январь. (ТАСС). Къулбехьен Корее тІара дийнахьа суде ду ши эзарнеГ совгІа car. Пак Чжон Хи режимо ІІалахача шера жаторжни балхан де суд йир 159 сага. Пунах лаьнна хоам бу Корея центральни телеграфни агентстева, къулбехьенкорейски источникаш тІа ІІоалла.

Халкъа Монголе

Монгалски Халкъа Республика. Улан-Батор. Чойбалсана цІерачча промкомбината болхлой чубхаа цІа. В. Соболева сурт.

ТАСС фотохроника.

Монгалыьен Халкъа Республика Улан-Баторе-ІІохьина болх беш я вонхачча промышленни предприяте — Чойбалсана цІерачча промкомбината коллектив.

СУРТА ТІА: комбината барзкъаьл доаХача цехе.

В. Соболева сурт.

ТАСС фотохроника.

В. С. КАЛИНИНОВ

(Вьаьча дийнахьа денз 100 шу дизарга)

Вай мехка терра йовзаш я талант йолаш вола эрсий композитора В. С. Калининкова (1866—1901) ніи. В. С. Калининков — эрсий сийлахь-бокхачча музыкальни классический хила хьаьхь эолаш вола наследниц а цар ГІулаГІ ІІалхоохихьар а. Бера хана деза езаенний цунца эрсий ІІІлама хозаш лаьлхьа ишш. Композитора творчески уйла вІашагІіхьетара йоккха влияни аьЙ М. И. Глинкас, А. П. Бородина, П. И. Чайковскс.

Торо йоацаш чІоагІГа кІалвисса хиларо Калининкова унахІІено геттара хьалХа йохаййр, ханах хьалха валар тІаьхоачалир цунна.

Композитора тІехьаьленна юкейнта хІамаш дукха йоккхий ец, цІаьхьакъа, тІаьхьта а доарХІамера дахьа хул царех эрсий музыкальни культурана юкъе. Цо хьаькелдай сийрдеи бахарцара хьаийдаи йоа, шоай маЛаГа диллача кІоаргга къаман йола произведениеш. Цун симфонеша доарХІамен сийлахьеи моттиг лаьцай эрсий Хьалхарча симфонех. Цунца йиэаГІа гучалъаЛца цун говзала керттера белгалдоаш — дега дикал, сина кІоаргал, боьхонца эрсий дег чура йоагІа оаз, кергдал, сапаргІато, сийраз лирим. Цу произведене моттмассане а хьетабеш хилар из овлангара йоагІаш хиларца цхьана тардеш да.

Хьалхарча симфонен сеннагІа могадеш да «Кедри пальмен» яха симфонически сурт, романсаш, фортепианни пьесаш.

В. С. Калининкова къаьстта ший тайпара лирически симфонизма нижъ биллаб, дег цхьаьлхьа эрсий сага уйлашш дагалатторадеш, ІІухьа дезаГІа ІІалаяр ІІоаьн ежарца. ЛадувГІаш болча дуккхача наьха дегаш мутІаьхьа де вІаштІехьаьнна цун. Вай мехка массане а доарХІаьш чІоагІа могаеш тІаийнан я цун творчество эрсий классически музыкальни тІехьален сийрдагІен талант йолашагІен йолча оагІонех цІ ин из хиларах тарра.

СПОРТ

КЕРДАЧА ШЕРА ХУРГДА...

1966-гІа шу — спортивни яхьий белгалдаьнна шу хургда. ХІанзле яхье бьаьнаг ДьжиГІаш, конькобежцаш, баскетболисташ, хоккеисташ, хьаьча спортивни тайпай спортсменаш.

Советски Іьадал дьаьна 50 шу дузача ден сийна йоккха спортивни событеш хургьа В. И. Ленина орден леДаеча вай республике. Ухаза ІІалхьоргьа Нохч-ГІаьлгІайчен спартакиада.

Мишта чакхъаргьа спартакиада? Хьаь этапах хургьа из. Йохьанца физкультура коллективашта юкъе хургьа яхьаш, тІаькиса профсоюза обкомен отраслеи советен комиссиен ІІІ-чІаьнна къурсаш, юхьера ший ІоламечІа спортивни общества сборни командашца финале дакъа ІІаьнарца чакхъаргьа спартакиада.

Белгалдаьккха дезаш да цхьа хІама. Ейгача атлетике дакъа ІІоацаран ІІІ-зиГа ба вай республике. Дуьхьала «Бурневестникан» «Труда» яха спортивни шин общество мара хІама ца ІІІламиГа ер — ерриГа а кхо очко тІех.

Хьалхе яккхара кІиранДийнаьхьа хинна сурт команди зачета ийнса дуьхьалара дар. Эгтара ІІоацаГІа хана 1500 метр ниж бир 22 шу доаЧа мокшичча Каплан Валере — 2 минута 14,7 секунди. Цхьаьбакъа, кергалоаш ІІоацаш, шоллаГІа мотти а ІІоацаш.

Дунен чемпион Пир Инар Му ка ша йоаьлаш лайзар, цо кІезиГа очкеи яьхар Норвеге командана. Из хІанз а вийрзаеш біаьсти аппендицит ІІІдоаккхаш ньа операцех, эскаре тІуьлакх деш хилар новкъа да тренировкаш яра, йоах цо.

Ювар ІІІаьхьа хана официально доарХІамен баьцар многоборьех, бакъда. журналисташа очкеш лаьрХІа хинаГІ. Эгтара дукхагІа очкеш хилар Валерий Каплана. 5 эзар метр водача ІІоХьийтна воллашех, 186,390 очко ньккхар до. Европа экс-чемпион волча Антс Антсонах (186,877) хІама ца эшаш хьалха а воалаш. КхоалгІа результат норвежца Майера я — 187,287, йиэаГІаГІар — Европа чемпиона Эдуард Матусевича — 187,865 из а ишшта Іовежаьр водача хана, бакъда эгтара ІІІалхьагІча дистанце.

Многоборьех бакъа доарХІамо йиш хуэийт ши кІира дьаьча хургйоаЧа Европа чемпионатара коссолозаш хеЧкарш-мишта кийчбинад ца.

(ТАСС).

МОСКВА. «Динамо» яхача Центральни стадионе конькашца массагІа малагІаш бовд хьомаш XII-гІа традиционни матч хилар СССР-ен Норвегии сборни командашта юкъе. Счет 293,5:249,5 а йолаш нотбальар советски скороходаш.

СУРТА ТІА: 10.000 метр байддача нотбальнираш (ьарДеХьара ьаттехьа) — Пер Вилли Гуттормсен (Норвегия) — 3-гІа моттиг, Валерий Каплан (СССР) — 2-гІа моттиг, Ерван Антон Майер (Норвегия) — 1-гІа моттиг.

В. Ун Да-синен В. Шандрингин сурт.

ТАСС фотохроника.

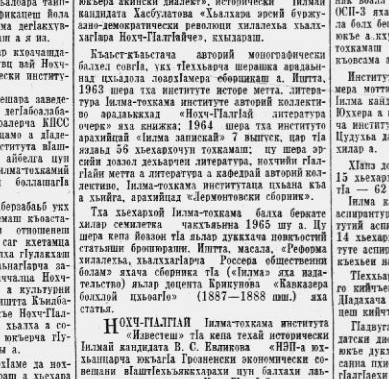

10-гІа ЯЬККХА КОТАЛО

Совєтски скороходий кердача тешаеш йолча котаьонца чакхъьлар тахан «Динамо» яхача московски стадионера СССР — Норвеги яха матч. Фусам-дьаьна 293, 5 очко ньккхар, хІаьта хьаьнанна 249,5 очко мара, яккхаьнар. СССР-ен Норвегеге хоссаьлаш лелхарий маЛача ньаька командаш ІІІашагІІетталуш 1953 шерера традиции йоаленнача хана денз ньккха 10-гІа котало я из.

Яхьий программана юкъейоЛачча йитьаьх хьаь дистанце вай скороходаш скандинавеел низ болашагІа хилар. Къаьстта чІоагІа иІІшар норвежцаш 10 эзар метр байддача. 53 : 82 ишшта ІІІаьккха а ІІІІшабаьр пар стайерш біаььперашка «норвежски корона» доарХІаш хьайоагІача цу дистанце. Лучьхьаьл цаІІи ахи километр хуДача наьхьр мара котало яьзар фиордий мехко баьккийтарашта, из а ІІІаьмига ер — ерриГа а кхо очко тІех.

Хьалхе яккхара кІиранДийнаьхьа хинна сурт команди зачета ийнса дуьхьалара дар. Эгтара ІІоацаГІа хана 1500 метр ниж бир 22 шу доаЧа мокшичча Каплан Валере — 2 минута 14,7 секунди. Цхьаьбакъа, кергалоаш ІІоацаш, шоллаГІа моттиг а ІІоацаш.

Дунен чемпион Пир Инар Му ка ша йоаьлаш лайзар, цо кІезиГа очкеи яьхар Норвеге командана. Из хІанз а вийрзаеш біаьсти аппендицит ІІІдоаккхаш ньа операцех, эскаре тІуьлакх деш хилар новкъа да тренировкаш яра, йоах цо.

Ювар ІІІаьхьа доарХІамо баьцар многоборьех, бакъда. журналисташа очкеш лаьрХІа хинаГІ. Эгтара дукхагІа очкеш хилар Валерий Каплана. 5 эзар метр водача ІІоХьийтна воллашех, 186,390 очко ньккхар до. Европа экс-чемпион волча Антс Антсонах (186,877) хІама ца эшаш хьалха а воалаш. КхоалгІа результат норвежца Майера я — 187,287, йиэаГІаГІар — Европа чемпиона Эдуард Матусевича — 187,865 из а ишшта Іовежаьр водача хана, бакъда эгтара ІІІалхьагІча дистанце.

Многоборьех бакъа доарХІамо йиш хуэийт ши кІира дьаьча хургйоаЧа Европа чемпионатара коссолозаш хеЧкарш-мишта кийчбинад ца.

(ТАСС).

Училищана новкъостал эш

Наурски районе Ленина цІерачча колхозе ухх шера 3-ча январе № 19 йоаьа ведда профессионально-техническе училище ІІхьийлайр. Уххаза ХІара шера ХІамо ІІІаьмо ІІІІаьнна ІІІІаьнна ІІІІаьнна